
**Postępowania grupowe
w sprawach konsumenckich
Studium prawnoporównawcze**

Dissertationes Laudatissimae
Universitas Gedanensis

Hanna Mardo

**Postępowania grupowe
w sprawach konsumenckich**

Studium porównawcze

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
Gdańsk 2021

Recenzenci

dr hab. Monika Namysłowska, prof. UŁ
dr hab. Monika Jagielska, prof. UŚ

Redakcja, skład i łamanie
Violet Design / Wioletta Kowalska

Koncepcja graficzna serii
Karolina Johnson

Projekt okładki i stron tytułowych
Łukasz Gwizdała

Publikacja dofinansowana ze środków Prorektora
ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą Uniwersytetu Gdańskiego
w ramach konkursu na wyróżniające się prace doktorskie

© Copyright by Uniwersytet Gdański
Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

ISBN 978-83-8206-171-0

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel.: 58 523 11 37; 725 991 206
e-mail: wydawnictwo@ug.edu.pl
www.wyd.ug.edu.pl

Księgarnia internetowa: www.kiw.ug.edu.pl

Druk i oprawa
Zakład Poligrafii Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel. 58 523 14 49

Spis treści

Wykaz skrótów	9
Wstęp	13
Rozdział 1. Zagadnienia wprowadzające	19
1.1. Pojęcie postępowania grupowego	19
1.2. Geneza instytucji postępowania grupowego (model amerykański)	21
1.3. Recepja postępowania grupowego w Unii Europejskiej. Regulacje wspólnotowe i krajowe	23
1.3.1. Działania na szczeblu unijnym. „Nowy ład dla konsumentów”	23
1.3.2. Pojęcie zbiorowych praw konsumentów	34
1.3.3. Regulacje państw członkowskich w sprawie postępowań grupowych	40
1.4. Postępowanie grupowe jako narzędzie służące ochronie konsumenta	43
Rozdział 2. Dochodzenie roszczeń w postępowaniu grupowym – model polski	45
2.1. Uwagi wstępne	45
2.2. Zakres podmiotowy regulacji	48
2.2.1. Liczebność grupy i system <i>opt-in</i>	48
2.2.2. Reprezentant grupy	51
2.2.3. Charakter relacji między członkami grupy a reprezentantem grupy	55
2.3. Zakres przedmiotowy regulacji	57
2.3.1. Jednorodzaowość roszczeń	57
2.3.2. Roszczenia materialnoprawne dochodzone w postępowaniu grupowym	60
2.3.3. Roszczenia pieniężne i niepieniężne	66
2.4. Grupa i podgrupa	66
2.4.1. Ustalenie stanu grupy	66
2.4.2. Skutki przystąpienia do grupy	71

2.4.3. Ujednolicanie roszczeń pieniężnych w ramach grupy lub podgrupy	72
2.5. Pełnomocnik procesowy	74
2.6. Postępowanie w przedmiocie dopuszczalności rozpoznania sprawy w postępowaniu grupowym	77
2.6.1. Wniesienie pozwu	77
2.6.2. Postanowienie w sprawie dopuszczalności postępowania grupowego	84
2.6.3. Ustalenie ostatecznego kształtu grupy	87
2.7. Postępowanie merytoryczne	90
2.7.1. Kaucja aktoryczna w postępowaniu grupowym	90
2.7.2. Czynności procesowe wymagające zgody grupy	93
2.7.3. Przesłuchanie członków grupy i wysłuchanie stron	94
2.7.4. Wyrok w postępowaniu grupowym. Egzekucja należnych świadczeń	96
2.8. Koszty postępowania grupowego	98
2.9. Zaskarżenie wyroku w postępowaniu grupowym	100
2.10. Dochodzenie roszczeń w postępowaniu grupowym jako narzędzie ochrony konsumenta w Polsce – doświadczenia praktyczne	101
2.11. Ocena skuteczności ustawy o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym	105
Rozdział 3. Dochodzenie roszczeń w postępowaniu grupowym – model włoski	113
3.1. Okoliczności wprowadzenia instytucji postępowania grupowego do włoskiego systemu prawa cywilnego	113
3.2. Zakres podmiotowy regulacji	118
3.2.1. Reprezentant grupy	118
3.2.2. Uprawniony do przystąpienia do grupy	120
3.2.3. Legitymacja bierna w postępowaniu grupowym	129
3.3. Zakres przedmiotowy regulacji	131
3.4. Przebieg postępowania grupowego	138
3.5. Model <i>opt-in</i>	144
3.6. Projekty ustaw zmieniających instytucję postępowania grupowego z 2015 i 2018 r.	147
3.6.1. Ocena obowiązującej regulacji i geneza nowelizacji	147
3.6.2. Proponowane zmiany w zakresie przedmiotu postępowania oraz legitymacji czynnej i biernej	149
3.6.3. Proponowane zmiany w zakresie przebiegu postępowania grupowego	152
3.7. Dochodzenie roszczeń w postępowaniu grupowym jako narzędzie ochrony konsumenta we Włoszech – doświadczenia praktyczne	166
3.8. Ocena skuteczności postępowania grupowego w prawie włoskim jako narzędzia ochrony konsumentów	171

Rozdział 4. Dochodzenie roszczeń w postępowaniu grupowym – model belgijski	175
4.1. Wyjątkowość regulacji belgijskiej na tle innych krajów UE	175
4.2. Okoliczności uchwalenia ustawy o zbiorowym dochodzeniu roszczeń z 2014 r.	176
4.3. Zakres podmiotowy regulacji	177
4.3.1. Uprawniony do przystąpienia do grupy	177
4.3.2. Reprezentant grupy. Powód w postępowaniu grupowym	180
4.3.3. Legitymacja bierna w postępowaniu grupowym	182
4.4. Zakres przedmiotowy regulacji	184
4.5. Model <i>opt-in</i> i <i>opt-out</i> . Tworzenie grupy	187
4.5.1. Wybór mechanizmu dołączania do grupy	187
4.5.2. Możliwość przystąpienia do grupy oraz wystąpienia z grupy	188
4.6. Właściwość sądu	190
4.7. Przebieg postępowania grupowego	192
4.7.1. Etap przedsądowy i wniesienie pozwu w postępowaniu grupowym	192
4.7.2. Wniosek o udzielenie zgody na zawarcie ugody zbiorowej przed wszczęciem postępowania grupowego	193
4.7.3. Postanowienie w sprawie dopuszczalności postępowania grupowego	194
4.7.4. Ugoda zbiorowa w postępowaniu grupowym	197
4.7.5. Postępowanie merytoryczne i wyrok w postępowaniu grupowym	203
4.7.6. Egzekucja postanowień ugody lub wyroku w postępowaniu grupowym	206
4.8. Dochodzenie roszczeń w postępowaniu grupowym jako narzędzie ochrony konsumenta w Belgii – doświadczenia praktyczne	208
4.8.1. Finansowanie postępowania grupowego. Rola Test-Aankoop	208
4.8.2. Sprawa Test-Aankoop przeciwko Thomas Cook Airlines Belgium	212
4.8.3. Sprawa Test-Aankoop przeciwko NMBS	213
4.8.4. Sprawa Test-Aankoop przeciwko Volkswagen AG i D'Ieteren	215
4.8.5. Sprawa Test-Aankoop przeciwko Proximus	217
4.8.6. Sprawa Test-Aankoop przeciwko Events Belgium i in.	218
4.8.7. Sprawa Test-Aankoop przeciwko Groupon Belgium	219
4.8.8. Sprawa Test-Aankoop przeciwko Facebook, Inc.	220
4.8.9. Sprawa Test-Aankoop przeciwko KLM i Air France	220
4.9. Ocena skuteczności postępowania grupowego w prawie belgijskim jako narzędzia ochrony konsumentów	220
Rozdział 5. Wnioski porównawcze i końcowe	225
5.1. Uwaga ogólna	225
5.2. Finansowanie sporu i koszty postępowania	225

5.3. Model <i>opt-in</i> i <i>opt-out</i>	226
5.4. Reprezentant grupy	229
5.5. Efektywność postępowania grupowego jako narzędzia wzmocnienia ochrony konsumenta	231
Bibliografia	235